

Een vergelijking van methodes en presentatievormen voor risicovoorkeuren

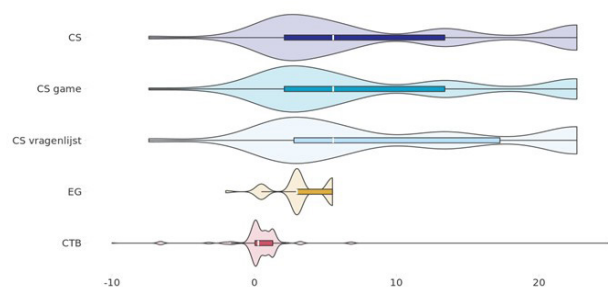
“Presentatievorm minder belangrijk dan methode en individuele kenmerken”

J. Goossens, M. Knoef, B. Kuijpers, R. Potter van Loon, E. Ponds, A. Riedl en S. Vos

Nieuwe wetgeving verplicht pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen om minstens eens in de vijf jaar de risicohouding vast te stellen. Hoe een dergelijk risicopreferentieonderzoek wordt gepresenteerd (de presentatievorm) zou het niveau van de gemeten risicoaversie kunnen beïnvloeden en daarmee de beleggingsstrategieën voor diverse groepen. We onderzoeken of dit het geval is onder pensioenfondsdeelnemers in de bouwsector. We bestuderen of risicovoorkeuren gemeten met een *serious game* anders zijn dan risicovoorkeuren gemeten met een traditionele vragenlijst. We bestuderen drie veelgebruikte methodes om risicovoorkeuren te meten: choice sequence, single choice en convex time budgets.

Bevindingen op hoofdlijnen

- De verdeling van risicovoorkeuren is vergelijkbaar voor de game en de traditionele vragenlijst op geaggregeerd niveau en voor elk van de uitvraagmethodieken.
- Wel bestaan er tussen de drie methodes grote verschillen in het niveau van risicoaversie.
- De consistentie tussen uitvraagmethodieken is hoger voor niet-bouwplaatswerknemers dan voor bouwplaatswerknemers.
- Bouwplaatswerknemers zijn minder zeker, gebruiken vaker heuristieken ('automatische piloot') en maken de vragen minder vaak af ten opzichte van niet-bouwplaatswerknemers. Deze effecten worden slechts deels gecompenseerd door bouwplaatswerknemers een game aan te bieden.
- Oudere mensen en bouwplaatswerknemers vertonen een gemiddeld hogere risicoaversie dan jongere mensen en niet-bouwplaatswerknemers.

Figuur: De verdeling van de niveaus van risicoaversie voor drie methodes en twee formats. We vinden weinig verschil in CRRA risicoaversie tussen de traditionele vragenlijst en het game format. Dit geldt voor de drie methodes, we tonen hier de resultaten voor choice sequence. We zien een groot verschil tussen de drie onderzochte methodes, te weten choice sequence, Eckel-Grossman (of single choice) en convex time budgets. De horizontale balken in de figuur lopen van het 25e tot het 75e percentiel; dit betekent dat ten minste 50% van de respondenten een risicoaversie binnen het bereik van de balk heeft. De witte verticale streep geeft de mediaan weer.

Kernboodschap voor de sector

- Methodes om risicopreferenties uit te vragen en individuele kenmerken, zoals leeftijd en aard van het werk, hebben meer invloed op de gemeten risicovoorkeuren dan de presentatievorm.

Meer weten? Lees het paper

'A comparison of risk preference elicitation methods and presentation formats' [in het Engels]